

Силабус навчальної дисципліни «Педагогіка Марії Монтессорі»

Фаховий коледж

Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II

Освітньо професійний ступінь	<i>Фаховий молодший бакалавр</i>	Форма навчання	<i>денна</i>	Навчальний рік/ семестр	<i>2025-26 н.р. осінній</i>
-------------------------------------	----------------------------------	-----------------------	--------------	--------------------------------	-----------------------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Педагогіка Марії Монтессорі
Циклова комісія	Дошкільна освіта
Освітня програма	-
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни: вибіркова Кількість кредитів: 3 Кількість годин: 90 Лекційні заняття: 26 Семінарські заняття: 20 Самостійна робота: 44
Викладач(і), відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, адреса електронної пошти викладача/ів)	Тігор Сільвія Олександрівна викладач, спеціаліст tihor.szilvia@kmf.org.ua консультації за домовленістю: щосереди з 14 до 15 Classroom дисципліни: https://classroom.google.com/c/NzgwNjc3NTY2ODk3
Пререквізити навчальної дисципліни	Навчальна дисципліна «Педагогіка Марії Монтессорі» вибіркового освітнього компонента ОПП підготовки фахових молодших бакалаврів фахової передвищої освіти зі спеціальності 012 Дошкільна освіта. Вивчення даної дисципліни безпосередньо спирається на такі обов'язкові навчальні компоненти: «Вступ до фаху».
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни	Мета навчальної дисципліни: Учасники ознайомляться з філософією, методологією та матеріалами, які зазвичай використовуються в класах Монтессорі. Акцент буде зроблено на розумінні теорій розвитку дитини та тому, як вони застосовують практики Монтессорі, сприяють незалежності та самостійному навчанню, створюють підготовлене середовище та впроваджують принципи Монтессорі в контексті дитячого садка. Основне завдання вивчення дисципліни: Зрозуміти філософію та ключові принципи освіти Монтессорі. Дослідити роль дорослого в класі Монтессорі та чим вона відрізняється від традиційних викладацьких ролей. Вивчити етапи розвитку дитини згідно з філософією

	Монтессорі. Дізнатися про дизайн та організацію Монтессорі-класів, включаючи використання матеріалів Монтессорі. Розробити стратегії для виховання незалежності та самостійного навчання серед дітей дитячого садка. Дослідити методи створення підготовленого середовища, яке підтримує потреби та інтереси молодих учнів. Обговорити важливість спостереження та документування в Монтессорі-навчанні. Поміркувати над способами інтеграції принципів Монтессорі в існуючу програму та практику дитячого садка. Згідно з вимогами програми студенти мають знати: - Основні принципи та філософія Монтессорі-освіти. - Етапи розвитку дитини згідно з філософією Монтессорі, зосереджуючись на віковому діапазоні 0-6 років. - Дизайн та організація Монтессорі-класів, включаючи призначення та послідовність матеріалів. - Стратегії виховання самостійності, самостійного навчання та практичних життєвих навичок у дітей дитячого садкового віку. - Важливість підготовленого середовища та як створити таке, яке підтримує потреби та інтереси дітей. - Методи спостереження та документування для кращого розуміння досвіду навчання та прогресу дітей. - Шляхи інтеграції принципів Монтессорі в існуючу програму та практику дитячого садка. - Спільні підходи до роботи з колегами та родинami для підтримки цілісного розвитку дітей. - Ресурси для постійного професійного розвитку в освіті Монтессорі. вміти: - Впроваджувати принципи Монтессорі у взаємодію з дітьми, сприяючи незалежності та самомотивованому навчанню. - Розробити та створити навчальне середовище, натхненне Монтессорі, адаптоване до потреб та інтересів дітей дитячого садка. - Обирати та використовувати відповідні матеріали Монтессорі для підтримки навчання та розвитку дітей. - Ефективно спостерігати за дітьми, щоб визначити їхні інтереси, сильні сторони та сфери розвитку. - Документувати прогресу дітей і досвіду навчання за допомогою різних методів, таких як письмові нотатки, фотографії та відео. - Спілкуватися з колегами та сім'ями про важливість навчання Монтессорі та про те, як воно може принести користь розвитку дітей. - Постійно розмірковувати над власною практикою та шукати можливості для подальшого професійного зростання в освіті Монтессорі.
--	--

	Програма навчальної дисципліни містить 3 змістовні модулі: Модуль 1. Вступ до педагогіки Монтессорі Тема 1. Життя і творчість Марії Монтессорі Тема 2. Перегляд фільму Життя для дітей Тема 3. Основні принципи Монтессорі-виховання Тема 4. Роль дорослих у педагогіці Монтессорі Тема 5. Спостереження за дітьми МКР №1 Модуль 2. Етапи розвитку дитини, сенситивні періоди в житті дітей Тема 6. Когнітивний розвиток у віці 0-6 років Тема 7. Розвиток моторики у віці 0-6 років Тема 8. Розвиток мовних навичок у віці 0-6 років Тема 9. Розвиток соціальних навичок у віці 0-6 років Тема 10. Розвиток сенсорних здібностей у віці 0-6 років Тема 11. Підтримка самостійності повсякденного життя МКР №2 Модуль 3. Монтессорі-педагогіка на практиці Тема 12. Значення добре підготовленого середовища Тема 13. Допомога в самостійному навчанні Тема 14. Застосування методик Монтессорі в дитячих садках Тема 15. Виготовлення інструментів МКР №3 Самостійна робота <table><tr><th>Теми і зміст</th></tr><tr><td>Короткий виклад життєвого шляху Марії Монтессорі. Зробіть нотатку</td></tr><tr><td>Напишіть есе на таку тему: Як життя Марії Монтессорі мотивує мене в моєму розвитку як вихователя дитячого садка?</td></tr><tr><td>Підготовка до контрольні роботи.</td></tr><tr><td>Створення інструменту когнітивного розвитку.</td></tr><tr><td>Виготовлення інструменту, що розвиває моторику.</td></tr><tr><td>Створення інструменту для розвитку мовних навичок.</td></tr><tr><td>Збір ідей для розвитку соціальних навичок.</td></tr><tr><td>Підготовка до контрольні роботи.</td></tr><tr><td>Підготовка до контрольні роботи.</td></tr></table>	Теми і зміст	Короткий виклад життєвого шляху Марії Монтессорі. Зробіть нотатку	Напишіть есе на таку тему: Як життя Марії Монтессорі мотивує мене в моєму розвитку як вихователя дитячого садка?	Підготовка до контрольні роботи.	Створення інструменту когнітивного розвитку.	Виготовлення інструменту, що розвиває моторику.	Створення інструменту для розвитку мовних навичок.	Збір ідей для розвитку соціальних навичок.	Підготовка до контрольні роботи.	Підготовка до контрольні роботи.
Теми і зміст											
Короткий виклад життєвого шляху Марії Монтессорі. Зробіть нотатку											
Напишіть есе на таку тему: Як життя Марії Монтессорі мотивує мене в моєму розвитку як вихователя дитячого садка?											
Підготовка до контрольні роботи.											
Створення інструменту когнітивного розвитку.											
Виготовлення інструменту, що розвиває моторику.											
Створення інструменту для розвитку мовних навичок.											
Збір ідей для розвитку соціальних навичок.											
Підготовка до контрольні роботи.											
Підготовка до контрольні роботи.											
Критерії контролю та оцінювання результатів навчання Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Педагогіка Марії Монтессорі» здійснюється згідно Положення про систему оцінювання знань здобувачів фахової передвищої освіти у Фаховому коледжі ЗУІ ім. Ф. Ракоці II, на основі накопичувальної (рейтингової) системи. В основу накопичувальної системи оцінювання результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти покладено покроковий контроль за визначеними критеріями і накопичення рейтингових балів за різнобічну навчально-пізнавальну та практичну діяльність здобувачів освіти в процесі навчання. Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення різних видів аудиторних занять, у тому числі й занять у дистанційному режимі, а також для перевірки результатів виконання завдань самостійної роботи. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами фахової передвищої освіти в процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією здобувачів фахової передвищої освіти. Завданням поточного контролю є перевірка рівня засвоєння відповідного											

навчального матеріалу, набуття знань і сформованості навичок вирішення конкретних питань та ситуацій, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислювати сутність змісту навчального матеріалу. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування або письмового експрес-контролю; виступів здобувачів фахової передвищої освіти під час обговорення тих чи інших питань за змістом навчального матеріалу; у формі комп'ютерного тестування тощо.

Під час поточного контролю оцінюються:

- теоретичні знання;
- навички та уміння при виконанні практичних завдань;
- навчальний матеріал, передбачений для самостійного засвоєння: індивідуальні завдання;
- інші види робіт, які передбачені робочою навчальною програмою.

Розподіл балів, накопичених здобувачем освіти впродовж семестру:

№	Склад та види умов виконання програми	к-ть	макс. бал/шт.	всього
1.	усні відповіді на практичних заняттях	2	5	10
2.	виконання практичних завдань	2	5	10
3.	контрольні роботи	3	20	60
4.	виконання самостійної роботи.	4	5	20
	всього			100
	залік	1	40	
	Всього:			100

При якісному виконанні всіх умов із завдань у період навчання, студенти можуть набрати максимум 100 балів.

Критерії оцінювання усних відповідей

Бали	Критерії оцінювання
5	Студент правильно відповідає на поставлене питання, вміє пояснити сутність, методiku, надати класифікацію тощо, може навести приклади застосування понятійного апарату, формул, класифікацій. При цьому показує високі знання не тільки навчальних посібників, а і інших джерел, проявляє вміння аргументувати свої думки та ставлення до відповідної проблеми.
4	Студент дає правильну відповідь на поставлене питання, при цьому показує достатні знання та може навести приклади для застосування понятійного апарату, вміє аргументувати свої думки щодо відповідної категорії. Проте відповідь не є вичерпною, або допущені окремі неточності.
3	Студент у цілому відповів на поставлене запитання, але не спромігся аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, не наводить приклади, показав недостатні знання літературних джерел.
2	Студент у своєму відповіді допустив великі неточності, не міг навести приклади для застосування понятійного апарату не спромігся аргументувати свою відповідь, рівень його знання є недостатнім.
1	Студент у своєму відповіді розповідає не на поставлене запитання але пригадує деякі фрагменти змісту дисципліни, показує недостатні теоретичні знання.
0	Студент показує незадовільне знання понятійного апарату чи взагалі нічого не відповідає.

Критерії оцінювання виконання практичних завдань

Бали	Критерії оцінювання
5	Розв'язує практичні завдання згідно умов завдання у повному обсязі застосовуючи теоретичні знання та практичні вміння творчо; проявляє активність та ініціативність; вміє керувати емоціями, висловлює та обґрунтовує власну думку, критично мислить; вміє ухвалювати рішення; вміє співпрацювати в колективі.
4	Розв'язує практичні завдання згідно умов завдання у повному обсязі застосовуючи теоретичні знання але не виявляє творчий підхід та

	ініціативність у виконанні завдань; вмiє керувати емоціями; не завжди висловлює та обґрунтовує власну думку; вмiє співпрацювати в колективі.
3	Розв'язує практичні завдання, не в повному обсязі; не виявляє творчий підхід та ініціативність при виконанні завдань; вмiє співпрацювати в колективі.
2	У виконанні практичних завдань не проявляє належну активність, творчість та ініціативність - пасивна; пасивна у співпраці з колективом.
1	При виконанні практичних завдань пасивна, неуважна, безініціативна; не виконує завдання до кінця.
0	Відмовляється прийняти участь у виконанні практичних завдань; не співпрацює з колективом.

Критерії оцінювання самостійних завдань

Тип самостійної роботи яка виконується у письмовій формі має бути виконана в повному обсязі самостійно, з дотриманням вимог академічної доброчесності; проведена дослідження даної теми на основі науково достовірних джерел; робота структурована та оформлена відповідно вимог, зроблені відповідні узагальнення й висновки та подані на перевірку у визначений строк.

Критеріями оцінювання презентації є її відповідність змісту доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення.

Умови формування оціночного балу :

Під час оцінювання самостійної роботи студентів враховується:	Бали
Повнота виконання завдання	1
Рівень самостійності студента, дотримання академічної доброчесності	1
Сформованість навчально-інформаційних умінь - змістовність	1
Сформованість навчально-інтелектуальних умінь – креативність	1
Рівень сформованості фахових умінь (вміння застосовувати на практиці набуті знання)	1
Всього:	5

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи (тестові завдання)

Бали	Критерії оцінювання
5	Всі завдання виконані правильно, представлені повні розв'язки завдань всіх рівнів та зроблені відповідні висновки (90-100 %).
4	Всі завдання виконані але допущені помилки, неточності в завданнях третього рівня, або не точно зроблені висновки (74-89%).
3	Завдання першого рівня виконані правильно, допущені неточності в вирішенні завдань другого та третього рівня та висновки не точні (60-73 %)
2	Якщо виконано менше 40-59 % завдань правильно, допущені неточності в усіх завданнях.
1	Якщо виконано менше 20-39 % завдань правильно, допущені неточності в усіх завданнях
0	Якщо виконано менше 20 % завдань правильно, допущені неточності в усіх завданнях

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається за методикою накопичування балів за результатами поточного та підсумкового контролю знань.

Порядок зарахування пропущених занять:

- Місце та час відпрацювання пропущених занять визначається графіком відпрацювання (консультацій) викладачів циклової комісії «Дошкільна освіта».
- Відпрацювання пропущених лекцій і практичних занять відбувається шляхом самостійного опанування студентами навчального матеріалу, підготовки рефератів із пропущеної теми або виконання практичних завдань та їх усного захисту перед

викладачем.

- Робота студента оцінюється «зараховано» або «не зараховано»

- Результат відпрацювання студентами пропущених занять викладач фіксує у журналі обліку роботи.

Критерії оцінювання реферату

Реферати в рамках навчального процесу оцінюються за наступними головними критеріями:

1. уміння підібрати наукову літературу по темі;
2. інформаційна насиченість, новизна, оригінальність викладу питань;
3. простота і дохідливість викладу;
4. самостійність розробки теми на основі поглибленого вивчення першоджерел і літератури до неї. (дотримання академічної доброчесності)
5. структурна організованість, логічність, граматична правильність і стилістична виразність;
6. переконливість, аргументованість, практична значущість і теоретична обґрунтованість пропозицій і висновків, зроблених в рефераті.
7. чіткість і послідовність викладення матеріалу відповідно до самостійно складеного плану; у текстовій частині кожне питання плану (завдання) має бути виділено окремо.
8. правильність оформлення наведених у роботі цитат і виносок.
9. наявність узагальнень і висновків, зроблених на основі вивчення літератури загалом.
10. наявність і правильне оформлення списку літератури (з точними бібліографічними даними), яку студент вивчив і використав при написанні реферату.

Реферат не зараховується при бездумного списування тексту й повного подання літературного джерела з відповідним посиланням на джерела.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які в сумі за змістовні модулі отримали не менше 40 балів і відпрацювали всі пропущені заняття.

Семестровий залік – це вид підсумкового контролю, що включає результати поточного контролю (модульного контролю) і складає суму балів, накопичених здобувачем фахової передвищої освіти впродовж семестру під час виконаних певних видів робіт на практичних, семінарських заняттях та виконав завдання самостійної й модульні контрольні роботи, передбачених робочою програмою з навчальної дисципліни, та в сумі накопичив 60 і більше балів.

Здобувачі фахової передвищої освіти, які виконали всі умови допуску до заліку та в сумі накопичили менше 60 балів, а також здобувачі, які бажають підвищити свій результат, проходить семестровий контроль на останньому за розкладом занятті (в семестрі) з навчальної дисципліни.

Семестровий залік проводиться у формі письмової залікової контрольної роботи або усно.

Критерії оцінювання результатів заліку (усно)

Бали	Критерії оцінювання усної відповіді
35-40	Усна відповідь характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання у практичних педагогічних ситуаціях, вміє самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.
30-34	Усна відповідь характеризується глибокими і міцними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання у практичних педагогічних ситуаціях, позначена уміннями самостійно оцінювати явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.

25-29	Усна відповідь характеризується знаннями суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Студент самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.
20-24	Знання неповні, поверхневі. Студент відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.
15-19	Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.
10-14	Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.
0-9	Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватися при розв'язанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

Максимальне значення балів, передбачених за виконання залікової контрольної роботи складає 40 балів.

Критерії оцінювання при виконання залікового тесту

Структура тесту:

Тест складається з 40 завдань.

Завдання 1–5 відкритого типу.

Завдання 6–25 на вибір однієї правильної відповіді (з трьох і п'яти запропонованих варіантів).

Завдання 26–35 множинного вибору з кількома правильними відповідями.

Завдання 36–40 на встановлення відповідності.

Завдання розташовані блоками за принципом зростання складності в межах кожного блоку. За умови успішного розв'язання тестових завдань, студент може набрати максимум 40 тестових балів.

Студентові, який набрав від 0-9 тестових балів, тест не зараховується.

Після виконання умов заліку здобувач фахової передвищої освіти отримує підсумкову оцінку, яка є сумою накопичених балів протягом всього семестру та отриманих балів за результатами заліку.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Апеляція результату семестрового екзамену подається здобувачем освіти в письмовій формі протягом першої години після оголошення результатів екзамену.

У Фаховому коледжі ЗУІ [Положення про оскарження процедури оцінювання та результатів оцінювання контрольних заходів у Фаховому коледжі ЗУІ ім. Ф. Ракоці II](#) регламентує порядок звернення та розгляду заяв здобувачів передвищої освіти.

Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)	Відвідування навчальних занять є обов'язковим. Основні вимоги до студентів: активність на семінарських заняттях, відпрацювання пропущених занять, допуск до підсумкового контролю; дотримання правил академічної доброчесності; самостійне виконання навчальних і контрольних завдань; правильне цитування з посиланням на автора, посилання на джерела інформації. Навчальні заняття проводяться в кабінетах обладнаних мультимедійними проекторами; у закладі забезпечено необмежений вільний доступ до інформаційних ресурсів. Під час занять використовуються словесні методи (лекція, бесіда, дискусія), проблемний виклад навчального матеріалу, евристичний метод, дослідницький метод, практичні методи (вправи); ділова гра, тренінг. При дистанційній або змішаній формах навчання використовується інструментарій платформи Google Classroom.
Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси	<i>Базова література:</i> Основна 1. Balassa Sándorné (ford., 2002): A gyermek felfedezése, Cartaphilus, Budapest (KMF) 2. Kádár Annamária, Bodoni Ágnes (2010): Az óvodás- és kisiskoláskor játéka elméleti és módszertani megközelítésben, Ábel Kiadó, Kolozsvár (KMF) 3. Дичківська І.М., Поніманська Т.І. М. Монтессорі: теорія і технологія. Київ : Слово, 2009. 304 с. 4. Павленко В.В. Методи виховання Марії Монтессорі / В.В. Павленко // Методичні засади реалізації особистісно орієнтованого виховного процесу в сучасних освітніх засадах: збірник науково-методичних праць / за редакцією О.О. Максимової, М.А. Федорової. – Житомир: ФОП Левковець, 2012. – 276 с. – С.218. – 221. Додаткова 1. Ormai Sándor (ford., 2003): A nagyon tehetséges gyerekek, Akkord, Budapest (KMF) 2. Bodoni Ágnes (2012): Reformpedagógia: Pedagógusi

	kompetenciák fejlesztése reform- és alternatív pedagógiai módszerek segítségével, Ábel Kiadó, Kolozsvár (KMF) 3. Хопта С.М.: Педагогічні ідеї марії монтессорі в контексті сучасного освітнього простору 4. Якименко, Світлана Іванівна. Педагогічні ідеї Софії Русової та Марії Монтессорі: порівняльний аналіз : монографія / С. І. Якименко, Г. С. Міленіна. – Київ : СЛОВО, 2015. – 296 с. – (Історичними стежинами). Інформаційні ресурси 1. https://skillo.hu/miert-jo-a-montessori-pedagogia-es-hogyan-alkalmazd-az-otthoni-gyermeknevelesben/ 2. https://montessoriotthon.blog.hu/2018/10/05/allando_oldal_801
--	---